

Cévní mozková příhoda z pohledu zdravotnické záchranné služby

MUDr. Petr Hrbek ZZS JMK

K čemu slouží zdravotnická záchranná služba:

Zdravotnická záchranná služba poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči.

Přednemocniční neodkladná péče je péče o postižené na místě vzniku jejich úrazu nebo náhlého onemocnění a během jejich dopravy k dalšímu odbornému ošetření a při jejich předání do zdravotnického zařízení poskytovaná při stavech, které

- a) **bezprostředně ohrožují život** postiženého,
- b) **mohou vést** prohlubováním chorobných změn **k náhlé smrti**,
- c) **způsobí** bez rychlého poskytnutí odborné první pomoci **trvalé chorobné změny**,
- d) působí náhlé utrpení a náhlou bolest,
- e) působí změny chování a jednání postiženého, ohrožují jeho samotného nebo jeho okolí.

Náplní přednemocniční neodkladné péče je odborná zdravotnická první pomoc u výše uvedených stavů (citováno z vyhl. 434/92 Sb.)

Síť zdravotnické záchranné služby musí být organizována tak, aby byla zabezpečena dostupnost přednemocniční neodkladné péče a její poskytnutí **do 15 minut** od přijetí tísňové výzvy **s výjimkou případů hodných zvláštního zřetele.**

Čísla tísňového volání v ČR

ZZS 155

Hasiči 150, 112 univerzální tísňová linka

Policie 158, 156 městská policie

Cévní mozková příhoda (CMP)

CMP je akutní stav charakterizovaný ložiskovým nebo povšechným poškozením funkcí mozku v důsledku poruchy mozkového krevního oběhu.

Cévní mozkové příhody se nejčastěji dělí podle mechanismu svého vzniku:

Ischemické CMP asi 80%

hemoragické CMP asi v 15%

subarachnoidální krvácení je neméně časté asi v 5%

Obvyklé příznaky

1. Porucha vědomí různého stupně
2. Náhlá slabost nebo znecitlivění tváře, horní či dolní končetiny, porucha hybnosti končetin, zpravidla jednostranná
3. Náhlá neschopnost mluvit nebo rozumět řeči
4. Náhlá porucha smyslů - náhlé zatmění nebo ztráta zraku zejména na jednom oku, náhlá silná bolest hlavy bez známé příčiny, nevysvětlitelná závrať či náhlý pád.
5. I přechodné a samovolně mizející potíže výše uvedeného charakteru jsou důvodem k vyšetření

Uvedené příznaky jsou důvodem k okamžitému volání linky 155.

Co hlásit operačnímu středisku

- **adresa** místa náhlé příhody (možnost přistání vrtulníku)
- popsat **stav** pacienta
- kdo volá
- telefon, ze kterého volá
- nezavěšovat, dokud operátorka hovor neukončí, zdravotní sestra dokáže i po telefonu kvalifikovaně poradit, jak pomoc poskytovat

Jaký tým ZZS k pacientovi přijede (závisí na tíži stavu, délce trvání obtíží, okamžité dostupnosti vozů ZZS)

RLP-RV (rychlá lékařská pomoc – systém rendez-vous)

LZS (letecká záchranná služba)

RLP

RZP (rychlá zdravotnická pomoc – posádka kvalifikovaných zdravotníků bez lékaře)

Počet výjezdů ZZS (Brno, JmK):

rok	výjezdů	CMP	
2000	23961	844	3,52%
2001	23935	867	3,62%
2002	25114	906	3,61%
2003	25854	784	3,03%
2004	37171	1306	3,51%
2005	45671	1489	3,26%

CMP laická první pomoc (obecné zásady každé první pomoci)

zhodnocení stavu pacienta:

Dýchá? ANO/NE

Má puls? ANO/NE

Reaguje na oslovení či bolestivý podnět? ANO/NE

Pokud pacient dýchá, uložíme ho do stabilizované polohy, voláme **155** pacienta sledujeme, neopouštíme, zajistíme volný přístup do domu, čekání na sanitku

Pokud nedýchá, ale má hmatný puls, uložíme pacienta na záda, uvolníme dýchací cesty záklonem hlavy (event. vyčistíme ústa) a zahájíme umělé dýchání z úst do úst

Pokud pacient nedýchá a není ani hmatný puls, zahájíme **ihned** neodkladnou resuscitaci tj. dýchání z úst do úst a nepřímou masáž srdce (nově doporučený poměr 2 dechy a 30 masáží). Pokud se dýchání nedaří, zajistíme alespoň správnou masáž (uprostřed hrudní kosti, do hloubky cca 5 cm u dospělého, rychlostí asi 100 stlačení za minutu), oživování do příjezdu ZZS nepřerušovat

Co je úkolem týmu ZZS

Zajistit základní životní funkce: dýchání - krevní oběh - vědomí

Zahájit korekci závažných zdravotních komplikací majících vliv na průběh CMP / glykemie, poruchy rytmu, hypertenze ... /

Získat co největší počet anamnestických informací, pacienta směřovat na správné cílové pracoviště.

Hlavní cíl léčby týmem ZZS

**Uchránit nepoškozenou část
mozku,
předejít rozsáhlejšímu poškození**

Zdroje: vyhláška 434/92 Sb.

Společnost urgentní medicíny a medicíny katastrof –
doporučené postupy
Databáze ZZS JmK